

Foto dizaina speciālista profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – foto dizaina speciālists.
2. Profesijas kods – 3471 49.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
  - foto dizaina speciālists ir nodarbināts fotogrāfisku attēlu izstrādes un izgatavošanas jomā, sadarbībā ar citiem speciālistiem plāno un izstrādā vizuāli, tehnoloģiski, ekonomiski un komunikatīvi sakārtotus un pamatotus fotogrāfiskus produktus, to daļu vai atsevišķo elementu projektus ar estētiskās vērtības pamatpazīmēm. Foto dizaina speciālists var būt citu speciālistu vadībā nodarbināta persona, pašnodarbināta persona (pašnodarbināts komersants), var veikt individuālo komercdarbību; var būt nodarbināts multimediju, video, animācijas, un web dizaina komercsabiedrībās, grupās, reklāmas aģentūrās, izdevniecībās, valsts un pašvaldības iestādēs, veicot vizualizēšanas un konsultēšanas funkcijas.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja profesionāli novērtēt fotogrāfiska produkta radīšanai nepieciešamo darbību secību un nepieciešamās tehnoloģijas.
2. Spēja noteikt sākotnēji pieejamās informācijas un resursu kvalitāti.
3. Spēja piedalīties lēmumu pieņemšanas procesā.
4. Spēja produktīvi organizēt un racionāli izmantot darba vidi.

5. Spēja novērtēt uzdevumu un pasūtītāja prasības, novērtēt topošā produkta lietošanas īpatnības.

6. Spēja apzināt un organizēt pieejamos informācijas avotus un sadarboties ar partneriem.

7. Spēja patstāvīgi iegūt informāciju par projekta realizācijas gaitā saistošām normām un ierobežojumiem, ievērot autortiesību normas.

8. Spēja ievērot profesionālo ētiku, normatīvos aktus un citus reglamentējošos dokumentus.

9. Spēja produktīvi apkopot informāciju par realizējamo projektu un veikt saskaņošanu ar projekta vadītāju.

10. Spēja adekvāti rīkoties projekta problēmsituācijās un savlaicīgi pieņemt nepieciešamos lēmumus saskaņojot tos ar projekta vadītāju.

11. Spēja analizēt pieejamo paraugu un analoģu vērtību pazīmes, kompozicionālo, tonālo, koloristisko un stilistisko risinājumu.

12. Spēja novērtēt un analizēt saturisko izejmateriālu kvalitātes uzlabošanai nepieciešamo darba ietilpību, sastādīt orientējošu projekta izmaksas tāmi, izpildes termiņu grafiku, saskaņojot ar projekta vadītāju.

13. Spēja sniegt projekta vadītājam un klientam informāciju par darba izpildes un realizācijas gaitu.

14. Spēja ievērot projekta mērķauditorijas prasībām atbilstošus kvalitatīvus vizuālos, estētiskos un kompozicionālos priekšnoteikumus.

15. Spēja izvēlēties projekta koncepcijai atbilstošākos proporciju un ritmu pamatojumus un stilistiski piemērotākos formu, līniju, laukumu risinājumus.

16. Spēja ņemt vērā tehnoloģiju un materiālu ierobežojumus un prast izmantot to priekšrocības.

17. Spēja saskaņot izstrādāto risinājumu ar klientu un veikt nepieciešamās korekcijas.

18. Spēja izgatavot topošā produkta daļu skices un prezentēt tās projekta vadītājam vai klientam.

19. Spēja produktīvi piedalīties projekta prezentācijā un sniegt komentārus atbilstoši savam kompetences līmenim.

20. Spēja produktīvi veikt projekta daļu autoruzraudzību, kontrolējot vizuālo vērtību saglabāšanu darba procesā, atbilstību projekta koncepcijai, izpildes termiņam.

21. Spēja patstāvīgi sekot jaunākajām aktualitātēm un tendencēm fotogrāfijā, radniecīgās jomās, apzināt un pilnveidot sadarbības iespējas ar līdzīgu profesiju speciālistiem.

22. Spēja ievērot darba aizsardzības un ugunsdrošības noteikumus, saudzēt apkārtējo vidi.

23. Spēja strādāt komandā.

24. Spēja izprast fotogrāfijas, kā vizuālas informācijas likumsakarības.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Realizēt estētiski un mākslinieciski vērtīgu ideju fotogrāfiskā produktā, izmantojot atbilstošas tehnoloģijas.

2. Izprast pilnvērtīgai fotogrāfiska produkta radīšanai nepieciešamo darbību, informācijas un izejmateriālu apjomu un kvalitāti.

3. Izprast savstarpēji saistīto darba procesu izpildes secību un to racionālo organizāciju.

4. Izprast vispārējos fotogrāfijas un citu vizuālās informācijas sakārtošanas principus.

5. Izprast fotogrāfijas vērtības estētiskā, etniskā un kultūrvēsturiskā kontekstā.

6. Izprast fotogrāfiska produkta novērtēšanas metodes.
7. Pārzināt mākslas valodas pamatus un prast izmantot un piemērot tos darba veikšanas procesā.
8. Izprast mūsdienu vizuālas vides stilistiskās likumsakarības.
9. Izprast projektu īstenošanas ietekmi uz mērķauditoriju.
10. Veidot sadarbību ar projekta realizācijā nepieciešamo tehnoloģiju speciālistiem foto uzņemšanā, attēlu digitālās apstrādes tehnoloģijās, režijā, digitālās krāsu korekcijas tehnoloģijās, apgaismošanas tehnoloģijā, vizuālās komunikācijas tehnoloģijās reklāmas tehnoloģijās, mārketinga tehnoloģijās, psiholoģijā, socioloģijā, poligrāfijā.
11. Piedalīties projektu analīzē, izstrādē, aprēķināšanā, saskaņošanā, vadīšanā.
12. Lietot ar nozari saistītu juridisku dokumentāciju un terminoloģiju.
13. Lietot nozares tehniskos standartus.
14. Lietot nozares estētiskos un ētiskās normas.
15. Lietot nozares terminoloģiju valsts un angļu valodā.
16. Lietot pieejamos profesionālās informācijas avotus.
17. Lietot internetu.
18. Izvēlēties un pielietot projekta realizācijai piemērotus programmproduktus un līdzekļus.
19. Veikt darba uzdevuma profesionālo analīzi, informācijas apstrādi un darba uzdevuma formulējuma precizēšanu un saskaņošanu starp pasūtītāja prasībām, ekonomisko pamatojumu un konkrētas realizēšanas tehnoloģijas iespējam.
20. Prast pieņemt tehniski korektus izejmateriālus un tehniski korekti sagatavot darba materiālus tālākai lietošanai, korekcijai vai saglabāšanai arhīvā.

21. Novērtēt savas profesionālās iemaņas un prasmes atbilstību profesijas standartam un starptautiskā darba tirgus prasībām.

22. Sagatavot prezentācijai projekta materiālus un demonstrēt tos ieinteresētajai auditorijai.

23. Prasme sastādīt projekta tāmi un ievērot to darba procesā.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:

- 1.1. krāsu psiholoģija;
- 1.2. konstruktīvā un tonālā zīmēšana;
- 1.3. stilu analīze;
- 1.4. 2D, 3D kompozīcija un formu modelēšana;
- 1.5. gleznošana (tehnoloģijas, stilistika);
- 1.6. darba tiesiskās attiecības.

2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:

- 2.1. scenogrāfijas un režijas pamati;
- 2.2. zīmēšana (uzmetumi);
- 2.3. tehniskā estētika;
- 2.4. mākslas vēsture;
- 2.5. fotogrāfijas vēsture;
- 2.6. kultūrvides likumsakarības;
- 2.7. autortiesības;
- 2.8. izmaksu tāmju veidošanas principi;
- 2.9. profesionālie termini valsts valodā un angļu valodā;
- 2.10. vides aizsardzība;
- 2.11. darba aizsardzība.

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1. vizuālās saziņas līdzekļi;
- 3.2. fotogrāfisku attēlu digitālās apstrādes tehnoloģijas;
- 3.3. digitālā krāsu teorija;

- 3.4. divdimensiju kompozīcija;
- 3.5. krāsu teorijas pamati un koloristika;
- 3.6. fotografēšanas tehnoloģijas;
- 3.7. reproducēšanas tehnoloģijas;
- 3.8. lietišķā informātika;
- 3.9. mūsdienu fotogrāfijas aktualitātes;
- 3.10. valsts valoda;
- 3.11. viena svešvaloda profesionālās saziņas līmenī;
- 3.12. profesionālā saskarsme;
- 3.13. pirmā palīdzība.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Projekta uzsākšana un radošā uzdevuma formulēšana	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. iepazīties ar darba uzdevuma nosacījumiem un definēt tos; 1.2. novērtēt projekta galamērķa īpatnības; 1.3. noteikt projekta stilistiku un saskaņot to ar darba devēju; 1.4. apzināt potenciālos informācijas avotus un nodibināt kontaktus ar sadarbības partneriem; 1.5. iegūt informāciju par ar konkrētu projektu saistītiem standartiem un tehniskiem ierobežojumiem. 1.6. ievērot autortiesību normas; 1.7. ievērot profesionālo ētiku; 1.8. pielietot un ievērot Latvijas Republikas likumus un normatīvos aktus; 1.9. sniegt projekta vadītājiem un klientiem apkopoto informāciju par projektu un saskaņot to;
2. Projekta darbu plānošana	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. novērtēt darba raksturu un apjomu, apzināt darba specifiku un citas prasības; 2.2. iegūt informāciju par ieceres radošā risinājuma veidiem un paņēmieniem; 2.3. izgatavot plānojamā vizuālā materiāla skices; 2.4. analizēt paraugu un analogu vērtības pazīmes savas kompetences ietvaros, sastādīt salīdzinājumu;

Pienākumi	Uzdevumi
	2.5. apzināt projekta realizācijai nepieciešamos saturiskos izejmateriālus un saistošos informācijas avotus; 2.6. apzināt projekta izpildei nepieciešamos tehniskos līdzekļus un aparatūru. 2.7. sastādīt orientējošu projekta izmaksu tāmi, darba gaitas aprakstu un laika limita plānojumu; 2.8. sniegt projekta vadītājiem un klientiem apkopoto informāciju par projektu un saskaņot to.
3. Projekta darbu realizēšana	3.1. sadarboties ar nepieciešamo personālu darba izpildei; 3.2. saskaņot un uzraudzīt ģeometris/nomas līgumu noslēgšanu; 3.3. uzraudzīt un/vai piedalīties studijas, uzņemšanas laukuma, u.c. iekārtošanā atbilstoši projekta vajadzībām; 3.4. uzraudzīt un/vai veikt fotouzņemšanu; 3.5. organizēt datu saglabāšanu.
4. Pēcproducēšana.	4.1. novērtēt iegūtā vizuālā materiāla atbilstību izvirzītajam radošajam uzdevumam 4.2. uzraudzīt un/vai veikt vizuālā izejmateriāla pēcapstrādi to pielāgojot atbilstīgi izmantojuma saturiskajām un tehniskajām prasībām 4.3. nodrošināt visa pēcapstrādes ciklā iegūtā materiāla saglabāšanu atbilstīgi izmantotās tehnoloģijas arhivācijas standartiem 4.4. sagatavot saistošo dokumentāciju
5. Projekta (projekta daļas) sagatavošana prezentācijai	5.1. piedalīties prezentācijas mērķu un uzdevumu apspriešanā, sagatavot prezentācijas materiālus, izvēlēties un saskaņot prezentācijas veidu; 5.2. piedalīties fotogrāfiska produkta konceptuālā risinājuma paraugu prezentācijā;
6. Profesionālo prasmju pilnveidošana	6.1. sekot jaunākajām aktualitātēm un tendencēm fotogrāfijā un radniecīgajās jomās; 6.2. apzināt un pilnveidot sadarbības iespējas ar citu profesiju speciālistiem;

Pienākumi	Uzdevumi
7. Darba aizsardzības noteikumu ievērošana	7.1. ievērot darba vietai piemērotus ugunsdrošības noteikumus; 7.2. ievērot darba vietai un darba iekārtām piemērotus tehnikas lietošanas drošības noteikumus; 7.3. ievērot darba vietai un darba iekārtām piemērotu darbinieka veselības un drošības režīmu; 7.4. saudzēt apkārtējo vidi.

Foto dizaina speciālista profesijas darba grupa:

Raimo Lielbriedis – Jana Rozentāla Rīgas mākslas vidusskolas izglītības programmas ” Foto dizains” vadītājs, fotogrāfs;

Maija Muižniece – SIA “ Dziedrs”, fotogrāfe;

Alnis Stakle – Daugavpils Universitātes fotogrāfijas un vizuālās mākslas pasniedzējs, fotogrāfs;

Vilnis Auziņš – Latvijas fotogrāfijas muzeja vadītājs, fotogrāfs;

Andris Kozlovskis– Rīgas Skolēnu pils fotopulciņa vadītājs, fotogrāfs.

Foto dizaina speciālista profesijas standarta eksperti:

Uldis Lielpēters – LR Kultūras ministrija, valsts sekretāres vietas izpildītājs;

Anita Grase – Dizaineru savienības priekšsēdētāja;

Mārtiņš Heimrāts –Mākslinieku savienības priekšsēdētājs.